

## VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5

## ALGEMEEN

De vaste Commissie voor de Middenstand, in welke handen het onderhavige wetsontwerp is gesteld, stemde algemeen in met het streven tot een verbetering te komen van de wetgeving op het gebied van de uitverkopen. Uit het bedrijfsleven kon telkens weer de klacht worden vernomen, dat onder vigeur van de thans bestaande wet aanbiedingen plaatsvinden — met name tegen het naderen van de seizoenopruiming —, welke niet met de geest van de bestaande wetgeving in overeenstemming zijn en waartegen niet of onvoldoende kon worden opgetreden. Ook de jurisprudentie op de wet van 1956 heeft de rechtszekerheid niet versterkt, zodat onduidelijkheid omtrent de bedoelingen van de wetgever is blijven bestaan.

Een groot aantal leden, wier ervaring hen had geleerd dat onder de vele en velerlei vormen waarin onordelijke en oneerlijke mededinging normale concurrentieverhoudingen kan verstoren, vooral de praktijken met betrekking tot het houden en het aankondigen van uitverkopen en opruiming opvallen, haalde daarbij voorbeelden aan van betrekkelijk recente datum, o.a. enkele voorverkoopacties van grootwinkelbedrijven. Een specifieke wettelijke regeling, zoals in de Uitverkopenwet neergelegd, kan, naar het oordeel van deze leden, niet worden gemist. Ook wanneer nog eens een algemene regeling tot stand zou komen voor de gehele materie, die als oneerlijke concurrentie pleegt te worden aangeduid — en zij hadden vaker gesuggereerd dat dit dan moest geschieden in de vorm van een verzamelwetgeving —, zouden daarin de uitverkopen en opruiming een bijzondere plaats moeten krijgen en afzonderlijk moeten worden genoemd en geregeld. Het onderhavige wetsontwerp, dat voorstelt technische wijzigingen in de bestaande Uitverkopenwet 1956 aan te brengen om deze wet beter aan haar doel te doen beantwoorden, had dan ook hun volle instemming.

Vele leden vroegen zich eveneens af of een algemene regeling ter zake van de beteugeling van onordelijke mededinging niet gewenst is. Opname van allerlei regelingen in één wet zou de overzichtelijkheid en de uitvoering mogelijk ten goede kunnen komen. Is — zo vroegen zij — de Staatssecretaris bereid hierover in eerste instantie advies te vragen aan de Raad voor het Midden- en Kleinbedrijf, die immers het best de sector, waarin het euvel van de onordelijke mededinging zich vooral voordoet, kan overzien? Verscheidene leden dachten in dit verband aan de instelling van een speciale commissie, die een dergelijke wetgeving zou moeten voorbereiden.

De vele leden, zojuist aan het woord, stelden met voldoening vast dat aan de wijziging van de Uitverkopenwet 1956 een degelijk advies van het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel ten grondslag ligt. Dit advies is op de meeste punten door de Staatssecretaris gevolgd, met uitzondering echter van het laten vervallen van de zogenaamde voorkeursdagen, hoewel in de opzet van het Hoofdbedrijfschap dit laatste in nauwe samenhang met de andere voorstellen wordt gezien. Het kwam de aan het woord zijnde leden voor dat de afwijking op dit onderdeel van de voorstellen onvoldoende door de Staatssecretaris is gemotiveerd. Over het feit dat door het handhaven van de voorkeursdagen de duidelijke caesuur tussen de „nor-

male" en de „opruimings"periode, zoals voorgesteld in artikel 17 lid 3, feitelijk wordt tenietgedaan, wordt in de memorie van toelichting met geen woord gerept.

In deze toelichting staat onder de letter K de zin: „Uit het oogpunt van juiste concurrentieverhoudingen dient echter een ongelijktijdig beginnen van de seizoenopruimingen te worden tegengegaan". Zoals de voorkeursdagen en hun aankondiging zich in de praktijk hebben ontwikkeld, komt hierin echter weinig van terecht. In verband hiermede stelden deze leden de volgende vragen: Is de Staatssecretaris er van overtuigd dat de voorkeursdagen inderdaad slechts aan vaste klanten worden aangekondigd? Zo ja, waarop baseert hij deze mening? Zo neen, wordt dan tegen de overtreders van artikel 17, lid 2 (oud), strafrechtelijk opgetreden en kan de Staatssecretaris in dat geval mededelen hoeveel malen b.v. in de grote steden de laatste jaren tot strafvervolging is overgegaan?

Het wilde de aan het woord zijnde leden voorkomen dat de bepalingen met betrekking tot de voorkeursdagen niet uitvoerbaar zijn gebleken. Zij ontleenden dit onder andere aan de mening van een aantal Kamers van Koophandel en Fabrieken en aan eigen ervaringen. Bij de behandeling van de Uitverkoopwet 1956 in de Tweede Kamer is van verschillende zijden naar voren gebracht dat in de praktijk moest worden afgewacht of het instituut van de voorkeursdagen ook in de toekomst gehandhaafd kon worden. Is de Staatssecretaris niet van mening dat speciale zaken, die het instituut van de voorkeursdagen bijzonder op prijs stellen, deze ook kunnen houden op de eerste dagen van de officiële opruiming? Het gaat hier immers om vaste klanten, die toch wel bereid zullen zijn hun eerste schreden in de opruimingsperiode naar hun vaste leveranciers te richten, met name wanneer zij daartoe schriftelijk worden uitgenodigd.

Verscheidene leden merkten op dat steeds, wanneer de termijn, binnen welke het is toegestaan een opruiming of uitverkoop te houden, ruimer wordt gesteld dan voor verantwoorde zakelijke doeleinden nodig is, het gevaar dreigt te ontstaan van misstanden. Dit geldt bij uitverkoop voor het inbrengen van niet tot de oorspronkelijke handelsvoorraad behorende goederen — verboden bij artikel 16 — doch evenzeer voor periodieke opruimingen wanneer deze te lang duren en daardoor tot gevolg hebben dat de publieke belangstelling met stunts wordt gaande gehouden. De aan het woord zijnde leden achtten een periode van 19 dagen voor de halfjaarlijkse opruiming dan ook te lang en meenden dat 13 werkdagen voor het ruimen van seizoenrestanten voldoende zijn.

## ARTIKELEN

*Artikel 3, lid 1.* Vele leden vroegen zich af of het nieuw voorgestelde artikel 3 niet aan duidelijkheid zou winnen indien de woorden „blijkens de aankondiging" (in de tweede regel) zouden vervallen en in de aanvullende zinsnede de woorden „mits deze aankondiging" zouden worden vervangen door „mits de aankondiging". Naar het oordeel van deze leden zou daardoor ook de samenhang van de artikelen 2 en 3 beter tot haar recht komen. Terloops was bij hen nog de vraag gerezen welke betekenis moet worden toegekend aan het woord „verdere" in de aanhef van artikel 2: „Het is verboden zonder verdere vergunning ..."

*Artikel 3, lid 5.* Verscheidene leden informeerden of de in dit lid aan de Kamers van Koophandel toegekende bevoegdheid om af te wijken van de gebruikelijke tijdsruimten van 19 dagen, in de praktijk niet tot moeilijkheden aanleiding geeft. Ontstaat geen wrijving met bedrijven, welke gevestigd zijn in het gebied van aangrenzende Kamers van Koophandel, doch ten dele een zelfde afzetgebied hebben?

*Artikel 5, lid 1.* Verscheidene leden — daarbij het request volgend van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland dd. 18 maart 1963 — vestigden er de aandacht op dat het aantal aanvragen om een vergunning ex artikel 2 der wet een duidelijke stijging laat zien tegen de tijd van seizoen-

uitverkoop. Het is merkwaardig, dat de aanvang van verscheidene verbouwingen — van minder of van meer ingrijpende aard — zodanig gesteld wordt, dat een op die grond gevraagde vergunning tot opruiming juist de periode van de seizoenopruiming voorafgaat. Men kan zich daarbij niet aan de indruk onttrekken, dat een groot aantal van deze aanvragers een bijzondere omstandigheid, anders dan door staking van de bedrijfsuitoefening, construeert om een voorsprong te verkrijgen op hun concurrenten. Gezien de gesignaleerde tendens kan men zich afvragen of dit wel of niet als „goed koopmansgebruik" moet worden gekwalificeerd. Is dit criterium in de praktijk wel voldoende bruikbaar? Juist om de „rust" gedurende een korte periode voor de seizoenuitverkoop te verzekeren, zoals het wetsontwerp beoogt na te streven, vroegen tal van leden zich af of het geen aanbeveling verdient in de wet neer te leggen, dat gedurende zes weken, onmiddellijk voorafgaande aan een krachtens artikel 3 bepaalde tijdsruimte, in principe geen vergunning wordt verleend voor een verkoop als bedoeld in artikel 2 der wet. Daarbij zou slechts een uitzondering moeten worden gemaakt voor gevallen van brand en andere calamiteiten.

Vele leden vroegen nog of de Staatssecretaris een of meer voorbeelden kan geven van de verplaatsing van een zaak zonder dat een reden aanwezig is om een vergunning als bedoeld in artikel 2 af te geven.

*Artikel 7, lid 2.* Een meer soepele, aan de werkelijke behoefte aangepaste regeling van de tijdsruimte voor de uitverkoop, kwam tal van leden gewenst voor. Verscheidene leden vroegen nochtans, teneinde zich een oordeel te kunnen vormen over de vraag of de maximale tijdsruimte, welke volgens het wetsontwerp op vijf jaren wordt gesteld, verantwoord moet worden geacht, of de Staatssecretaris een overzicht kan verstrekken van het aantal in de laatste 5 jaren door de Kamers van Koophandel, al dan niet bij verlenging, toegestane uitverkooptermijnen.

*Artikel 17.* Verscheidene leden die een verbetering bepleiten van de wetgeving met betrekking tot het vooruitgrijpen op de perioden waarin opruimingen zijn toegestaan, vroegen zich af of de voorgestelde wijzigingen wel van die aard zijn dat zij het onbehagen over de huidige regeling wel kunnen wegnemen. Zij wezen er daarbij op dat, wanneer het onderhavige ontwerp kracht van wet zal hebben verkregen, telkens per halfjaar vier soorten regimes van toepassing zullen zijn, t.w.:

1. Een periode van ca. 18 weken, waarin geldt artikel 17 lid 1.
2. Een periode van zes weken, waarin bovendien geldt artikel 17 lid 2.
3. Een periode van 1 week, samenvallend met de laatste week van de onder 2 genoemde zes weken, waarin tenslotte nog geldt artikel 17 lid 3 alsmede lid 4.
4. Een periode van 19 dagen (seizoenopruimingen) van artikel 3, tweede lid.

Geconcludeerd kan worden dat in de eerste drie perioden het regime steeds straffer wordt, maar de vraag dient te worden gesteld of in de praktijk, hetgeen in elk van deze drie tijdsruimten wel en niet is toegestaan, voldoende duidelijk zal zijn. Met name is het gewenst dat nader wordt aangetoond wat nu het wezenlijke verschil is tussen de verbodsbepaling krachtens het eerste en het tweede lid van het nieuw voorgestelde artikel 17. Ook hier rijst de vraag of het in het door de regering voorgestelde systeem juist is dat de zogenaamde voorkeursdagen worden gehandhaafd.

Bij de beoordeling van de doelmatigheid der thans voorgestelde maatregelen is de omstandigheid van belang dat de meeste aandrang om op de seizoenopruiming vooruit te lopen blijkt te bestaan in de periode onmiddellijk voorafgaand aan de officiële begindatum. Of deze met één week voldoende is afgepaald (namelijk de week waarin geen bijzondere aanbiedingen mogen worden gedaan) is een vraag, die opkomt wanneer men op de praktijk acht slaat. In verband met de begindatum van 15 januari van de winteropruiming pleegt juist omstreeks de jaar-

wisseling de activiteit van bepaalde ondernemers, om aankondigingen te doen, welke veel weg hebben van die van een opruiming of uitverkoop, bijzonder groot te zijn. Zou het daarom niet de voorkeur verdienen deze periode van een week langer te stellen, zólang dat daaronder in ieder geval 1 januari kan vallen? Zou de Staatssecretaris willen uiteenzetten, waarom hij niet heeft gekozen voor een systeem, waarin juist het regime in de 2 à 3 weken, die aan een seizoenopruiming voorafgaan, straf is, terwijl overigens het regime van artikel 17, lid 1, wordt gehandhaafd, m.a.w.: is een indeling in twee perioden, waarvan één met het normale en de andere met het straffere beleid, niet te verkiezen boven een methode, zoals thans voorgesteld met een indeling in drie perioden, waarin telkens verschillende verbodsbepalingen van kracht zijn.

Vele andere leden meenden, dat de in artikel 17, lid 2, bedoelde termijn van 6 weken slechts beoordeeld kan worden, indien de aanvang van de opruiming bekend is. De winteropruiming pleegt de laatste jaren te beginnen omstreeks 15 januari. Indien deze datum — waarvan de vaststelling gedelegeerd is aan het Hoofdbedrijfschap Detailhandel — zou worden vervroegd tot bij voorbeeld 1 januari, zou mogelijk met 4 weken kunnen worden volstaan. Indien deze datum later gesteld zou worden, kan 6 weken tekort zijn in verband met het feit, dat in de handel direct na St. Nicolaas de onrust van de opruiming een rol gaat spelen. Zou de Staatssecretaris hieromtrent zijn zienswijze willen geven?

Ten aanzien van de laatste zin van de toelichting op artikel 17, lid 2, stelden deze leden de vraag of bepaalde bedrijfstvormen, zoals postorderbedrijven en discountshops, niet ten onrechte getroffen worden door de thans voorgestelde regeling. Andere leden wilden gaarne weten of onder het verbod ook vallen aankondigingen van speciale verkoopmethoden die wekelijks terugkerende extra-koopjes betreffen. Zo ja, is de Staatssecretaris dan niet van oordeel dat voor deze aankondigingen een uitzondering moet worden gemaakt?

Met betrekking tot artikel 17, lid 3, waarin een tijdvak van 6 dagen wordt voorgesteld tijdens welke iedere bijzondere aankondiging achterwege moet blijven, stelden tal van leden de

vraag of de bepaling in de tweede volzin van artikel 3, lid 2, wel van toepassing kan zijn op die branches — bij voorbeeld in de levensmiddelensector — die geen opruiming kennen, maar wel wekelijkse speciale aanbiedingen. Deze leden namen aan dat het niet in de bedoeling ligt het verbod, neergelegd in lid 3 van artikel 17, op de gehele detailhandel van toepassing te doen zijn. Dit zou immers onnodig zijn voor die branches waarin de uitverkoop nauwelijks een rol speelt. Kunnen deze branches niet beter op grond van een geheel nieuwe bepaling categorisch van het hierbedoelde verbod worden uitgezonderd? Verschillende leden vroegen in dit verband ook aandacht voor de opmerkingen, die de Commissie van Overleg van de Middenstandsvakcentrales dienaangaande in haar adres van 25 februari jl. heeft gemaakt.

Welke is — zo werd ten slotte gevraagd — de reden dat in artikel 17, lid 4 nieuw, niet de in artikel 17, lid 2 oud, gezegde woorden „blijkens de aankondiging” zijn opgenomen?

Aldus vastgesteld 31 mei 1963.

SCHMAL  
VISSER <sup>1)</sup>  
VAN DEN HEUVEL  
PESCHAR  
VAN EIJSDEN  
PETERS  
ALBERING  
REEHORST  
DE ROOS-OUDEGEEST.

<sup>1)</sup> Plaatsvervanger van de heer Cornelissen, die ziek is.